

TÜRKİYE-GAMBİYA YUVARLAK MASA TOPLANTISI

Gambiya Cumhurbaşkanı Sayın Adama Barrow,
Deęerli Bakanlar, Bakan Yardımcımız Sayın Fatih Metin,
Sayın Büyükelçilerim İsmail Safa Yüceer, Kemesseng Jammeh,
İŐ Konseyi Başkanım, İŐ Dünyamızın Deęerli Temsilcileri,
Deęerli Basın Mensupları, Deęerli Misafirler,

Sizleri, Őahsım ve DıŐ Ekonomik İliŐkiler Kurulu-DEİK adına saygıyla selamlıyor; bu önemli buluşmanın, ülkelerimiz arasındaki ekonomik ilişkilere ve daha da önemlisi; dostluğa ve her alandaki iş birliğimize önemli katkılar sağlamasını temenni ediyorum.

Ülkeler arasındaki iş dünyası zemininde gerçekleşen her buluşma, doğası gereği, iki tarafın da kazanacağı bir yaklaşım ile bizleri birbirimize biraz daha yakınlaştırıyor. Bu yakınlaşma, geçtiğimiz aylarda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde Sudan, Çad ve Tunus'a gerçekleşen Afrika ziyaretimizin ardından, bu ayın 22-23'ünde, Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekçi'nin ev sahipliğinde ve DEİK koordinasyonunda gerçekleştireceğimiz Türkiye-ECOWAS Ekonomi ve İş Forumu ile çok daha derinleşecek.

Gambiya'nın da üyeleri arasında yer aldığı ECOWAS ile yapılan işbirliği kapsamında, 10 gün sonra gerçekleştireceğimiz Forum vesilesiyle, iş dünyası olarak, tüm Batı Afrika'yı kucaklayacağımız günü sabırsızlıkla bekliyor ve hazırlıklarımızı son hızla sürdürüyoruz.

Bu vesileyle, Gambiyalı iş dünyası temsilcilerimizi, yoğun bir katılım ile ülkemize beklediğimizi huzurunuzda ifade etmek isterim. Düzenleyeceğimiz etkinliğimiz kapsamında, birbirimizi daha iyi tanıma fırsatı bularak, dostluğumuzu geliştireceğimize ve işbirliklerimizi daha görünür hale getireceğimize eminim.

Gambiya'nın bağımsızlığını kazanma süreci, ekonomik kalkınma hamleleri ve dıŐa açılım politikası ile, Türkiye'nin 'Afrika Açılımı' politikası birbiriyle eş zamanlı olarak hayata geçirildi. Bu Őansı hakkıyla ve çok iyi kullanmalıyız.

Sayın Cumhurbaşkanı, Deęerli misafirler,

Bu buluşmanın, benim için, ilginç ve anlamlı bir yanı var. İzinizle, kısaca anlatmak isterim.

Bundan tam 40 yıl önce, 1978 yılında, İTÜ Makina Fakültesinde okuyan bir gençtim. O yıllarda ülkemizde yabancı dil eğitimi bugünkü seviyede değildi. Ama ben, bir taraftan Üniversitede okurken, diőer taraftan da devam etmekte olduğum gece kursları sebebiyle, iyi seviyede İngilizce biliyordum.

Gambiya'dan, başlarında Hocaları ile yaklaşık 40 kişilik, yanılmıyorsam, Kadiri bir grup ülkemize gelmiş. Rehberlik için anlaştıkları kişi son anda gelmemiş ve acilen, İngilizce bilen bir rehber lazım olmuş. Çevrede iyi derecede İngilizce bilen fazla kişi olmadığı için veya o anda bulunmadığı için, beni buldular.

İstanbul'u gezmek istiyorlardı, ama özellikle Sahabe kabirlerini ve kendi silsilelerinden bir Hoca'nın kabrini.

3 gün boyunca, yaklaşık 40 kişilik o gruba rehberlik yaptım. Oldukça zor bir işti, çünkü İngilizce bilmekle, 40 kişilik bir grubu kırmadan onlara rehberlik etmek aynı şey değil. Onlardan bir ücret almadım, ama, gezinin sonunda otelde vedalaşırken, başlarındaki Hocalarının memnuniyeti sebebiyle bana yaptığı uzun duayı hep hatırlarım.

40 yıl sonra bugün de, Gambiya'nın saygıdeğer Cumhurbaşkanı DEİK Başkan'ı olarak İstanbul'da ağırlamak bana nasip oldu, ne kadar bahtiyar olduğumu ifade etmekte zorlanıyorum.

Gambiya'nın bilinen bir atasözü diyor ki, 'Dev bombaks ağaçları, minik tohumlardan çıkar.'

Ne kadar doğru!

Bizim attığımız her minik tohum da, eminim ki dev ağaçlara dönüşecek. Gerçekleştireceğimiz yatırım ve ticaret adımları büyük eserlere, dev projelere evrilecek ve kazan-kazan yaklaşımımız ile ortak refahın artmasına vesile olacaktır.

Ekonomik anlamda henüz karşılıklı olarak istenilen seviyeye ulaşamamak da çaba sarfediyoruz. Yıllar sonra ivmelenen ilişkilerimizde nasıl ki pek çok Afrika ülkesinin payı büyükse, 2005 yılında Afrika Açılımını başlatan Hükümetimizin payı da o ölçüde büyük. Diploması alanında yapılan yoğun çabalar sonucu 2008 yılında sayısı 12 olan Afrika'daki Büyükelçilik sayımız bugün 42'ye ulaştı.

Biz de DEİK olarak, faaliyetlerimizi Devletimizin ve hükümetimizin öncelikleriyle uyumlu bir şekilde sürdürüyoruz ve bunu Ekonomi Bakanlığımızın koordinasyonunda gerçekleştiriyoruz. Bakan Yardımcımız Sayın Fatih Metin de bu amaçla aramızda bulunuyorlar.

Bu çalışmalar doğrultusunda, bizim Afrika'daki İş Konseylerimizin sayısı da 42'ye ulaştı. Bu gidişle, daha da artacak.

2014 yılında kurulan Türkiye-Gambiya İş Konseyimiz de bunlardan birisi ve Türk tarafının Başkanlığını ve Yürütme Kurulunu, bu göreve 11 Ocaktaki seçimler sonunda seçilen Sayın Şaban Dinç ve Konsey Üyeleri yürütüyor. Kendilerini huzurunuzda hem tebrik ediyor, hem de onlardan, çok şeyler beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Elbette bu noktada, Gambiya tarafında en büyük dayanağımız, burada sizleri temsil eden Büyükelçi Sayın Kemesseng Jammeh ve ülkenizde hem Büyükelçimiz Sayın İsmail Safa Yüceer ve bizzat Zat-ı Aliniz ile hükümetinizin vereceği destekler olacaktır, Sayın Cumhurbaşkanım.

Atılan tohumlar, dev ağaçlara dönüşmeye devam ediyor.

İnanıyor ve biliyoruz ki, Gambiya, gerek geçmişte gerekse bugün, yaşadığı koşulların ötesine geçmekle yetinmeyerek; turizmde ve tarımda da bilinen potansiyelin çok daha ötesine geçecek. Hem tarım teknolojilerinin geliştirilmesi, hem de tarım ürünlerinin işlenmesine dayalı endüstriyel yatırımlar ve turizmde yapılacak atılımlar ile Gambiya, elindeki imkânları değerlendirdikçe, tüm dünyaya potansiyelini ispat edecek.

Gambiya'nın dünya ile entegrasyonunda turizm ve altyapı yatırımları elbette uzun vadede belirleyici olacaktır. Ancak, tarımsal üretimde verimliliğin yakalanması da, büyük önem arz ediyor. Tarımsal teknolojilerin Gambiya'da uygulanması alanında, Türkiye'nin tecrübesini tatbik etmek adına, bizden talep edilecek her şeyi yapacağımızdan emin olabilirsiniz. Bir yandan, Türk müteahhitlerimiz yapılacak her türlü altyapı yatırımında girişimlerde bulunurken, diğer yandan, Türk enerji sektörünün aktörleri, elektrik üretim ve dağıtımında gerekli desteği sağlayacaktır. Enerji, müteahhitlik, tarım ve turizm sektörlerinde Türk iş insanları sizlerin hemen yanbaşında çalışmaya ve birlikte üretmeye isteklidir.

Tohumları birlikte atıp, birlikte dev ağaçlara dönüştüreceğiz.

Türk girişimcilerimizin Gambiya'nın mevcut kaynaklarını yerinde üretmek adına ve komşu pazarlar olan ECOWAS ülkelerini de gözardı etmeden yapacakları yatırımlar ile Gambiya'nın gelişiminde rol alacaklarını umuyorum.

Gambiya özelinde Dünya Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası gibi uluslararası kuruluşların desteği ile finansman imkânlarının değerlendirilmesinin de mümkün olduğunu düşünüyorum.

Bu noktadan hareketle, ülkelerimiz arasındaki kalıcı dostluğun ve barışın teminatı olan ticareti ve yatırım ilişkilerini konuşmak ve geliştirmek için bir aradayız. Türk Hava Yolları aracılığıyla yakın zamanda direkt uçuşların başlatılacağını umuyor, Gambiya'ya erişimimizin artacağını düşünüyoruz.

Afrika genelinde ortak kültürel mirasımız, kardeşliğimiz, bugün bizleri, hem siyasi, hem de ekonomik olarak birbirimize yakınlaştırıyor. İnaniyorum ki, Türkiye ile Gambiya, atalarımızın asırlardır birbirine verdiği desteği geleceğe taşıyacak.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Türkiye, son 15 yılda, pek çok G-20 ülkesini geride bırakan bir büyüme trendi içerisinde emin adımlarla ilerliyor. Türkiye, reformist yapısı ile yargı, eğitim, işgücü piyasası, AR-GE, doğrudan yatırım ve dijitalleşme alanında her gün bir adım daha ileriye gidiyor. Temelleri sağlam bir ekonomik büyüme için, reformist bakış açısı büyük önem taşıyor. İş insanlarımız, gerek Afrika'da, gerekse dünyanın her kıtasında büyük ölçekli projelere imza atıyor. İhracatçılarımız, dünyanın her köşesine Türk mallarını ihraç ediyor. Gelin, daha büyük bir ticaret ve yatırım potansiyeline doğru yola çıkalım.

136'sı ülke bazlı, 7'si sektörel ve özel amaçlı olmak üzere toplam 143 İş Konseyimizle birlikte, DEİK ailesi olarak biz de, yeni tohumlar atarak dev ağaçlara dönüşme yolunda, ülkelerimizin ortak kazanımı için gayret gösteriyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, toplantımız kapsamında iş birliği imkânlarının tüm boyutlarıyla tartışılmasına zemin oluşturması ve bu toplantının çıktılarının ülkelerimiz için hayırlı olması temennisinde bulunuyor, katılımınız için başta Zat-ı Aliniz olmak üzere herkese teşekkür ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Nail Olpak

DEİK Başkanı